

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 18 IM. JANA MATEJKI W KOSZALINIE

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego został sporządzony w oparciu o WSO. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia w różnych obszarach aktywności. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z języka polskiego polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli polonistów poziomu i postępów w opanowywaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej.

OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIE

W semestrze przewiduje się oceny za:

FORMY PISEMNE:

- Co najmniej jedna praca klasowa literacka (zapowiedziana tydzień wcześniej).
- Co najmniej jedna praca klasowa z nauki o języku (zapowiedziana tydzień wcześniej).
- Sprawdziany (np. ze znajomości treści lektury lub sprawdziany obejmujące treści programowe).
- Testy pisemne z zadaniami otwartymi i zamkniętymi - w zależności od potrzeb.
- Dyktanda - ilość w semestrze zależy od planu pracy danego poziomu.
- Kartkówki (obejmują treści programowe z jednej, dwóch lub trzech ostatnich lekcji) – mogą być niezapowiedziane.
- Dłuższe i krótsze formy wypowiedzi pisemnej - ilość uzależniona od planu pracy danego poziomu.
- Zadania domowe.
- Prace dodatkowe (różnorodne działania twórcze uczniów): prace literackie, prezentacje itp. - dotyczy uczniów wykazujących uzdolnienia humanistyczne.
- Konkursy - dotyczy uczniów wykazujących uzdolnienia humanistyczne.

FORMY USTNE:

- Odpowiedzi ustne.
- Projekt - zgodnie z planem pracy dla danego zespołu.
- Czytanie ze zrozumieniem - w zależności od potrzeb.

- Czytanie głośne tekstu - technika czytania - przynajmniej raz w semestrze.
- Wygłaszanie z pamięci wierszy i fragmentów prozy - w zależności od planu pracy danego poziomu.
- Praca w grupach - w zależności od planu pracy danego poziomu; ocena może być indywidualna lub wspólna dla całej grupy.
- Aktywność na lekcji (mniejsze formy aktywności nagradzane są plusami - 5 plusów = ocena *bardzo dobra*, większe formy aktywności nagradzane są ocenami).
- Prezentacja na forum klasy wybranej i przeczytanej przez siebie książki spoza wykazu lektur szkolnych (forma prezentacji ustalona z nauczycielem).

INFORMACJA ZWROTNA

- Nauczyciel – uczeń:
  - na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów, które z powyższych obszarów aktywności będą oceniane sumująco, a które komentarzem ustnym lub pisemnym;
  - ustalona ocena będzie uzasadniona poprzez wskazanie, co uczeń zrobił dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien się dalej uczyć.
- Nauczyciel – rodzic:
  - nauczyciel informuje o aktualnym stanie rozwoju i postępach w nauce;
  - dostarcza informacji o trudnościach ucznia w nauce;
  - dostarcza informacji o uzdolnieniach ucznia;
  - daje wskazówki do pracy z uczniem;
  - udostępnia rodzicowi pisemne prace ucznia w następujący sposób:
    - kartkówki są oddawane uczniom do domu,
    - prace klasowe i testy nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego. Rodzic ma prawo wglądu do pracy klasowej na terenie szkoły podczas zebrań i dni otwartych.
- Nauczyciel – rodzic – uczeń:
  - konsultacje indywidualne podczas dni otwartych.

ZASADY DOTYCZĄCE OCENIANIA

- Uczeń może zgłosić w ciągu półrocza trzy razy brak zeszytu lub pracy domowej, nie ponosząc konsekwencji w postaci negatywnej oceny. Kolejne nieprzygotowania skutkują oceną niedostateczną. Nauczyciel wraz z uczniem ustala termin i sposób uzupełnienia zaległości.
- Od roku szkolnego 2017/2018 wystawianie ocen klasyfikacyjnych rocznych i klasyfikacyjnych śródrocznych jest średnią ważoną ocen cząstkowych.
- Poszczególnym formom aktywności ucznia przyporządkowane są następujące wagi:

<i>Forma podlegająca ocenie</i>	<i>Waga</i>
praca klasowa	
- praca klasowa literacka	3
- praca klasowa z nauki o języku	3
- test	3
sprawdzian	2-3 (w zależności od stopnia trudności)
kartkówka	2
dyktando	1
odpowiedź ustna	1
praca na lekcji, praca w grupach, praca samodzielna	1
zadanie domowe	1
wypracowanie domowe	1
recytacja	1
odpowiedź	1
praca dodatkowa	1-2
prezentacja wybranej książki	1-2
zeszyt	1
aktywność na zajęciach	1
kolejne nieprzygotowanie	1

- Ocena klasyfikacyjna roczna jest wystawiana na podstawie średniej arytmetycznej średnich ważonych z I i II semestru.
- Wyniki średniej ważonej w następujący sposób przekładają się na ocenę klasyfikacyjną śródroczną i roczną:
  - 5, 51- 6,00 - celujący oraz dodatkowa działalność ucznia (konkursy, olimpiady itp.)
  - 4, 75- 5,50 - bardzo dobry
  - 3,75- 4,60 - dobry
  - 2,75- 3,60 - dostateczny
  - 1,75-2,60 - dopuszczający
  - 1,00-1,60 - niedostateczny

Przedziały w granicach: $x,61$ - $x,74$ będą oceniane przez nauczyciela na ocenę niższą lub wyższą w zależności od stosunku ucznia do przedmiotu, m.in. od obecności na lekcjach (frekwencja 80%), udziału w zajęciach wyrównawczych, postępów i systematyczności ucznia, zaliczenia wszystkich wymaganych form.

- Możliwości poprawy oceny:
  - uczeń może uzyskać dodatkowy czas na uzupełnienie prac w zeszytach lub w ćwiczeniach, jeżeli nie odrobił ich z uzasadnionych powodów;
  - uczeń ma prawo do jednokrotnej próby poprawienia oceny niedostatecznej tylko z pracy klasowej w formie i terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

KRYTERIA OCENY POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY UCZNIA

- Praca klasowa i sprawdzian pisemny obejmujące dział materiału muszą być zapowiedziane na tydzień przed jego przeprowadzeniem. Uczniowie są zobowiązani do uczestniczenia w pracy klasowej i w sprawdzianie w określonym dniu. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich pisać w wyznaczonym terminie, powinien to uczynić w ciągu dwóch tygodni od pierwszej daty. Dokładny termin ustala nauczyciel.
W zależności od zdobytych punktów uczniowie otrzymują następujące oceny (% maksymalnej ilości punktów – ocena):
  - 0 - 39% niedostateczny
  - 40 – 59% dopuszczający

- 60 - 74% dostateczny
- 75 – 89% dobry
- 90 – 97% bardzo dobry
- 98 – 100% celujący

Uczniowie posiadający informację o obniżeniu wymagań edukacyjnych otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 30% maksymalnej liczby punktów.

- Kartkówki (odpowiedzi pisemne) będą pisane w ciągu 10-15 minut. Nie będą zapowiedziane i nie podlegają poprawie. W zależności od zdobytych punktów uczniowie otrzymują następujące oceny (% maksymalnej ilości punktów – ocena):

- 0 - 39% niedostateczny
- 40 – 59% dopuszczający
- 60 - 74% dostateczny
- 75 – 89% dobry
- 90 – 100% bardzo dobry

Uczniowie posiadający informację o obniżeniu wymagań edukacyjnych otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 30% maksymalnej liczby punktów.

- Odpowiedzi ustne – na każdą odpowiedź składa się zawartość merytoryczna, argumentacja, wyrażanie sądów i ocen, stawianie tez lub hipotez, uzasadnianie wypowiedzi, poprawne użycie języka polskiego, literackiego. Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny.
- Praca ucznia na lekcji – za poprawną odpowiedź i zaangażowanie podczas zajęć przyznawany jest plus (+). Nauczyciel po zsumowaniu ustalonej ilości plusów wystawia ocenę. Rażący brak współpracy i zajmowanie się podczas lekcji innymi czynnościami może zakończyć się wystawieniem oceny niedostatecznej.
- Prace terminowe – oceniana będzie samodzielna praca ucznia na określony termin. Jej zasięg obejmuje: gromadzenie i dokumentowanie wiadomości z różnych źródeł, czytanie i twórcze wykorzystanie literatury, wypracowania pisemne będące podsumowaniem wiadomości z lekcji lub z działu literatury.
- Wszystkie zadane lektury są obowiązkowe. Brak znajomości ich treści i zagadnień z nich wypływających będzie punktowany oceną niedostateczną.
- Zeszyt przedmiotowy podlega kontroli podczas sprawdzania prac domowych.

- Praca w grupach – będzie oceniana przez ucznia jako element samooceny oraz przez nauczyciela nadzorującego i sprawdzającego pracę grup.
- Samodzielnie wykonana przez ucznia pomoc dydaktyczna do nauki języka polskiego będzie oceniana wg osobno ustalonych kryteriów lub wg następujących norm:
  - a) umiejętność wykorzystania informacji z różnych źródeł,
  - b) wkład pracy ucznia,
  - c) samodzielność wykonania pracy,
  - d) estetyka,
  - e) pomysłowość.
- Przygotowana przez uczniów wystawka, drama, recytacja uwzględnia przy ocenie:
  - a) indywidualne predyspozycje ucznia,
  - b) umiejętność wykorzystania informacji z różnych źródeł,
  - c) wkład pracy i zaangażowanie,
  - d) umiejętność prezentacji.
- Sukcesy w konkursach dotyczących wiadomości i umiejętności polonistycznych traktowane są jako wykazanie się zakresem wiadomości i umiejętności wykraczających poza podstawę programową i nagradzane bieżącą oceną celującą. Finalista lub laureat konkursu przedmiotowego na etapie wojewódzkim otrzymuje ocenę roczną celującą.

KRYTERIA OCENIANIA DŁUŻSZYCH FORM WYPOWIEDZI PISEMNEJ

Zakres wymagań	Liczba punktów	Uczeń nie otrzymuje pkt., jeśli:	Uczeń otrzymuje pkt., jeśli:
• Temat	0-2		
• Zrozumienie tematu.	1	Praca nie dotyczy tematu, uczeń traci maksymalnie 4 pkt.	Zrozumiał temat, wykonał polecenie nawet nieudolnie.
• Stopień wyczerpania, dobór treści.	1	Popełnił 2 błędy rzeczowe.	Poprawne, ale niepełne wyczerpanie tematu.
• Kompozycja	0-2		

<ul style="list-style-type: none"> Wybór określonej formy wypowiedzi. 	1		Konsekwentnie stosuje wybraną lub narzuconą formę wypowiedzi, zachowując jej cechy charakterystyczne.
<ul style="list-style-type: none"> Celowość kompozycji. 	1	Popełnił 2 błędy logiczne.	Praca zawiera przynajmniej 3 akapity uwarunkowane kompozycją, zachowuje związek logiczny między poszczególnymi częściami pracy.
<ul style="list-style-type: none"> Poprawność językowa, styl 	0-4		
<ul style="list-style-type: none"> Poziom językowy, poprawność gramatyczna. 	2	Jeśli popełnił łącznie 4 błędy: - fleksyjne, - składniowe.	Jeśli popełnił 2 błędy, otrzymuje 1 punkt.
<ul style="list-style-type: none"> Styl (zasób słownictwa, poprawność stylistyczna). 	2	Jeśli popełnił łącznie 4 błędy: - stylistyczne, - leksykalne, - frazeologiczne, - słowotwórcze.	Stosuje poprawnie słownictwo i frazeologię, unika powtórzeń, praca spełnia wymogi komunikatywności. Jeśli popełnił 2 błędy, otrzymuje 1 punkt.
<ul style="list-style-type: none"> Poprawność zapisu 	0-2		
Klasy IV-V			
<ul style="list-style-type: none"> Ortografia 	1	Popełnił 6 podstawowych błędów ortograficznych.	Popełnił mniej niż 6 podstawowych błędów ortograficznych.
<ul style="list-style-type: none"> Interpunkcja 	1	Popełnił 8 błędów interpunkcyjnych.	<p>Rozpoczyna zdania wielką literą (dotyczy uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce).</p> <p>Popełnił mniej niż 8 błędów interpunkcyjnych.</p> <p>Uczeń kończy zdania</p>

			stosownymi znakami interpunkcyjnymi (dotyczy uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce).
Klasy VI-VIII			
• Ortografia	1	Popełnił 3 podstawowe błędy ortograficzne.	Popełnił mniej niż 3 podstawowe błędy ortograficzne. Popełnił nie więcej niż 4 podstawowe błędy ortograficzne (dotyczy uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce)
• Interpunkcja	1	Popełnił 6 błędów interpunkcyjnych.	Popełnił mniej niż 6 błędów interpunkcyjnych. Popełnił nie więcej niż 7 podstawowych błędów interpunkcyjnych (dotyczy uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce).

Przeliczenie punktów na oceny

Liczba punktów	Ocena
praca bezbłędna	celujący
10 – 9	bardzo dobry
8	dobry
7 – 6	dostateczny
5 – 4	dopuszczający
3 – 0	niedostateczny

UWAGA!

- Ten sam błąd popełniany wielokrotnie traktuje się jak jeden błąd ortograficzny.
- Praca nie jest punktowana, a tym samym oceniona oceną niedostateczną, jeśli jej poziom językowy uniemożliwia zrozumienie sensu wypowiedzi i w znacznym stopniu odbiega od poprawności norm językowych.
- Na ocenę wpływa również objętość pracy (kl. IV-V minimalnie jedna strona formatu A5, kl. VI-VIII minimalnie dwie strony formatu A5).

KRYTERIA OCENIANIA DYKTAND

0-1 błędów	- 5 (bardzo dobry)
2-3 błędów	- 4 (dobry)
4-5 błędów	- 3 (dostateczny)
6-7 błędów	- 2 (dopuszczający)
8 błędów i powyżej	- 1 (niedostateczny)

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce nauczyciel postępuje zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno – pedagogicznej.

INNE USTALENIA

- Prace klasowe, sprawdziany, kartkówki i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- Nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
- W przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi, ale nie zwalnia go to z obowiązku uzupełnienia wiadomości, które nauczyciel ma prawo skontrolować na najbliższej jednostce lekcyjnej.
- Uczeń, który odda pracę niesamodzielną, otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy (dodatkowo może otrzymać również uwagę z zachowania za przywłaszczenie cudzej własności intelektualnej).
- Nauczyciel poprawia i oddaje pracę klasową najpóźniej po trzech tygodniach, sprawdziany, kartkówki, dyktanda - w terminie 7 dni. Po ich sprawdzeniu dokonuje dokładnego omówienia i poprawy z uczniami.
- Oceny uzyskane zgodnie z Przedmiotowym Systemem Oceniania nie mogą być zmienione drogą administracyjną.
- Wszelkie kwestie nieuregulowane Przedmiotowym Systemem Oceniania rozstrzyga nauczyciel, a kwestie sporne dyrektor szkoły.
- Uczniów i nauczyciela obowiązują zasady współżycia społecznego, kultury i dobrego wychowania.
- Uczeń zmieniający klasę lub szkołę ma obowiązek uzupełnienia we własnym zakresie braków dotyczących znajomości treści i problematyki lektur obowiązkowych zawartych w podstawie programowej. Nauczyciel wyznacza uczniowi termin przeczytania lektury oraz

przeprowadza pisemny sprawdzian ze znajomości treści, dbając o ukierunkowanie pracy własnej ucznia. Ocena z lektury jest wliczana do ocen z przedmiotu.

SPOSOBY POPRAWIANIA OCEN

- Uczeń może poprawić pracę klasową w ciągu dwóch tygodni od dnia oddania pracy, przy czym:
  - termin poprawy pracy klasowej jest ustalany przez nauczyciela;
  - poprawiane mogą być jedynie oceny niedostateczne z prac klasowych (do dziennika wpisywane są obie noty; obie liczą się do średniej ważonej, decydującej o ocenie semestralnej i końcowej);
  - uczeń poprawia pracę tylko raz;
  - maksymalna ocena z pracy, jaką może uzyskać uczeń, to bardzo dobry.
- Poprawa pracy klasowej nie przysługuje uczniowi, który pisze ją po raz pierwszy w terminie późniejszym - w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej w pierwszym terminie.
- Poprawa prac klasowych jest dobrowolna.
- Ustnie pracę pisemną może poprawiać ten uczeń, który zgodnie z orzeczeniem PPP wymaga indywidualnego podejścia lub pomocy nauczyciela.

EGZAMIN POPRAWKOWY

- Z egzaminu poprawkowego z języka polskiego (część pisemna i ustna) uczeń może otrzymać ocenę wg skali obowiązującej w szkole.

DOSTOSOWANIE PSO Z JĘZYKA POLSKIEGO DO MOŻLIWOŚCI UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI WYMAGANIAMI EDUKACYJNYMI

- Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

- Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
- W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

- **Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo**

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści.

Wymagania merytoryczne co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzanie pracy może być

niekonwencjonalne. Np. jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytac ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze.

Nie oceniamy czytelności, estetyki wykonanych prac, a jedynie ich poprawność.

- **Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się niekiedy także na problemy ze zrozumieniem treści**

Dostosowanie wymagań w zakresie formy:

- Krótkie i proste polecenia, czytanie polecenia zadania na głos, objaśnianie dłuższych poleceń, dłuższy czas pracy nad tekstem.

- **Dysortografia, czyli nasilenie popełnianych błędów w zakresie poprawnej pisowni**

Dostosowanie wymagań dotyczących zapisu:

- Inna ocena dyktand, ocena strony merytorycznej i stylistycznej tekstu z pominięciem kryterium poprawności zapisu. Odmiennosc kryterium błędów.

- **Inne rodzaje dysfunkcji - ocenianie zgodnie ze wskazaniem poradni.**

- **Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej**

- W przypadku tych dzieci konieczne jest dostosowanie nauczania zarówno w zakresie formy, jak i treści wymagań. Powoduje to obniżenie wymagań, które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą

programową. Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela, na dostosowanych do każdego ucznia warunkach.

Wymagania co do formy mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- wyznaczanie dłuższego czasu na jego utrwalenie;
- podawanie poleceń w prostszej formie;
- unikanie trudnych czy bardzo abstrakcyjnych pojęć;
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu;
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych;
- wolniejsze tempo pracy;
- szerokie stosowanie zasady pogłębienia;
- odrębne instruowanie ucznia;
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie.

EWALUACJA PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA

PSO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenie każdego cyklu edukacyjnego.

Wrzesień 2017 r.

Opracował zespół nauczycieli języka polskiego